

Interview met Annie Middel

Albert Rubrech

Het Puttens Historisch Genootschap en ons blad "De Graver" brengen ons de cultuur-historie van Putten. Dat is echter niet alleen de geschiedenis van bekende bestuurders, kunstenaars of geleerden van vroeger, maar ook de gewone man en vrouw hebben hieraan meegewerkt. De vroegere boer, meestal ongeletterd, lang geleden, heeft het landschap vastgelegd, ook van de handwerksman van vroeger en de bosarbeider ging een grote invloed uit. Het is goed om te bedenken dat wij, die nu leven, weer invloed hebben op de cultuur-historie waar men over een aantal jaren op terugkijkt of schrijft. Zo nu en dan een levensverhaal over zomaar een Puttenaar die nu leeft, mag en moet een plaats hebben in ons blad "De Graver". Deze keer over Annie Middel, 83 jaar oud, in de vorm van een vraaggesprek.

1) *Ben je in Putten geboren en heb je er altijd gewoond?*

Ja, geboren wel, maar mijn kleuterjaren bracht ik door in Amsterdam en daar ging ik op school.

2) *Wat weet je over je ouders en grootouders?*

Ik ben geboren 30-11-1927. Mijn vader was Hendricus Paulus Grotenhuis, geboren in 1900, en mijn moeder Hendrica Schut, geboren in 1903 in Putten. Zij trouwden in 1922. Wat later verhuisden ze naar Barneveld, waar vader werkte als zadelmaker. Beiden waren katholiek. Het was in die tijd als katholiek moeilijk klanten te vinden.

3) *Kwamen ze terug in Putten?*

Niet direct. Ze verhuisden naar Amsterdam, ook geen stad voor zadelmakers en daarom probeerden ze de kost te verdienen in de bloemenhandel.

4) *Waarom gingen ze terug naar Putten?*

Mijn grootouders hadden een café in Putten, een zelfgebouwd woon- en werkbedrijf. In 1946, ik was toen pas 18, deden ze het café over aan mijn moeder. Ik heb 35 jaar lang achter de bar gestaan. Mijn moeder bleef er boven wonen. Al voor ik het café overnam werd mijn moeder ernstig ziek en moest het bedrijf dicht. In 1988 stierf mijn moeder.

5) *Hoe ging 't verder?*

Toen het café weer open ging, was het cafébezoek door de sluiting erg teruggelopen. Ik was intussen getrouwd met Teus Zeegers. Terwijl ik het café beheerde bleef hij werken als bouwvakker.

6) *Wat waren je belevenissen in de oorlog, met de razzia?*

Heel droevig. Oktober 1944 moest ons gezin zich melden in de oude kerk. Teus mocht weg, omdat hij een Ausweisz had, vrouwen en kinderen mochten naar huis. Vader en mijn 2 broers van 20 en 21 jaar moesten achterblijven. Ze stonden alle drie bij de muur met grote angst elk moment doodgeschoten te worden. Mannen werden naar het station gevoerd, nog geen idee wat er verder met hen ging gebeuren. Misschien gedacht tewerkstelling in Duitsland. Het zou echter veel erger worden. Moeder bracht hen bij de trein nog wat kleren en eten. Vervoer naar Amersfoort en vandaar naar Duitsland. Vader en beide zoons in de trein. Ze overwogen uit de trein te springen. Vader durfde dit niet: er was gevaar voor een ongelukkige val of neergeschoten te worden. Na overleg besloten ze dat Piet uit de trein zou springen om voor moeder thuis te gaan zorgen. Piet kwam terug en overleefde de oorlog. Reinier kwam al na 6 weken om in het concentratiekamp. Vader overleefde het ook niet en werd gecremeerd. Tragisch was, dat er soms nog Duitsers in het café kwamen om iets te drinken. Na de oorlog ontvingen we Canadezen.

7) *Na de oorlog?*

Moeder en ik hadden kennelijk een sterk karakter. We hebben de ellende langzaam overleefd. Mijn man is later verongelukt bij een verkeersongeval. Nog later ben ik gehuwd met Hendrik Middel, wiens achternaam ik gehouden heb.

8) *Je bent gelovig katholiek. Heeft al deze ellende je van het geloof afgebracht, of heb je er steun in gevonden?*

Ik ben nooit tot twijfel in het geloof gekomen en vind veel steun in allerlei kerkelijk werk.

9) *Heb je ook contact met de Stichting 1944?*

Ja, zat jarenlang in het bestuur, ging steeds mee naar de protestantse kerk in Ladelund waar veel Puttenaren begraven liggen, en hielp mee met het onderhouden van de gedachteniskapel.

10) *Ten slotte. Je bent nu oud, maar nog steeds erg actief. Denk je wel eens aan de dood en geloof je in een leven daarna?*

Ik denk zeker dat ik op aarde geen eeuwig leven heb, besteed elke week wat onderhoudswerk aan de begraafplaats van de vroegere Kelnarij aan de Brinkstraat. Daar ligt veel familie van mij begraven. Van het kerkbestuur heb ik de toestemming daar ook begraven te mogen worden; net als pastoor Rubrech, waar ik nog elke week een halve dag werk.

+++